

Sri, 26-11-2025, 20:02:47

Potpora

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda.

Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o priložima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

AKT

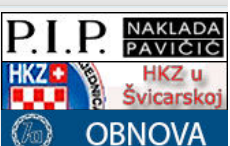
AKT d.o.o. knjigovodstvo i porezne usluge

01/370-8106 akt@zg.t-com.hr Sokolska 37 Zagreb

S HKV-om OD POČETKA!

Poveznice

Davor Dijanović

(Geo)političke teme i mete

Razgovor s prof. emer. Ljubom Jurčićem: Potreban je dugoročni plan hrvatskog razvoja u kojega bi bio razrađen i održiv mirovinski sustav. Objavljeno: 26. kolovoza 2025.

2 komentara

Kako žive naši stari? (2./10.)

O trenutnom stanju mirovinskoga sustava u Hrvatskoj, njegovoj održivosti, mogućnostima poboljšanja, projekcijama za budućnost i planovima koji bi pomogli da se izbjegne kolaps i dodatno siromašenje umirovljenika razgovarali smo s ekonomistom Ljubom Jurčićem, prof. emer. Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Kako biste opisali trenutno stanje mirovinskog sustava u Hrvatskoj i glavne razloge zbog kojih umirovljenici s prosječnom mirovinom teško pokrivaju osnovne životne troškove?

Mirovinski sustav ovisi o razvijenosti gospodarstva, njegovoj efikasnosti i ekonomsko-socijalnoj politici. Pored toga mirovinski sustav treba biti usklađen sa specifičnostima gospodarstva, društva i ekonomsko socijalnom tradicijom. Današnji hrvatski mirovinski sustav je žrtva mirovinske reforme iz 2002. godine za koju nije postojao niti jedan ekonomski uvjet za njen uspjeh. Ta reforma je povećala deficit u mirovinskom sustavu (i ograničila rast postojećih i budućih mirovina), povećala deficit u državnom proračunu, povećala hrvatski javni dug i dovela Hrvatsku (2009) do prekomjernog deficita i makroekonomskih neravnoteža zbog čega je Hrvatska trebala provoditi restriktivnu politiku javnih financija. To je gospodarstvo bacilo u recesiju slijedećih nekoliko godina (do 2018). Prva žrtva takve politike bile su mirovine.

Koliko na održivost i izdašnost mirovina utječe omjer broja zaposlenih i umirovljenika u Hrvatskoj, te kako se taj omjer kreće u usporedbi s drugim europskim zemljama?

Prema dosadašnjem konceptu „obračuna“ mirovina, one ovise o veličini BDP, udjela mirovina u BDP, udjela zaposlenih u ukupnom broju stanovnika, odnosa broja zaposlenih i umirovljenika, itd. Omjer broja umirovljenika i zaposlenih u Hrvatskoj je vrlo nepovoljan (jedan umirovljenik na 1,42 radnika). Buduće mirovine, osim toga, ovise o dugoročnim stopama rasta BDP-a, o raspodjeli BDP-a, o starenje stanovništva, tj. o udjelu starijega stanovništva u ukupnom broju stanovnika, smanjenju radne snage i tehnološkom napretku. U Hrvatskoj su svi ti pokazatelji među najlošijim u Europi.

Možete li navesti primjere iz drugih zemalja koje su uspješno riješile problem niskih mirovina i objasniti koje su se mjere pokazale najučinkovitijima?

Dosadašnja politika raspodjele između rada i kapitala dugoročno je neodrživa. I sve zemlje koje zadržavaju dosadašnju formulu te raspodjele suočavaju se sa sve većim problemom mirovina. Naime, zahvaljujući tehnološkom napretku povećava se proizvodnja (bruto dodana vrijednost), a najveći dio te povećane vrijednosti uzima kapital, a plaće i doprinosi za mirovine ne povećavaju se sukladno tom povećanju. To s jedne strane dovodi do sve veće nejednakosti u raspodjeli nacionalnog dohotka (bogatiji postaju bogatiji, a siromašni siromašniji), a s druge strane do sve (relativno) manjih fondova za mirovine. U Europi, skandinavske zemlje (Švedska) imaju fleksibilni model kojim nastoje smanjiti štetne posljedice dosadašnjeg mirovinskog modela, a primjerice Italija i Francuska nastoje u postojećem modelu (raspodjele) „mehanički“ popraviti situaciju postupnim povećanjem dobi za odlazak u mirovinu (preko 65 godina).

Japan zbog dugoročne stagnacije gospodarstva i najbržeg starenja stanovništva vjerojatno je pred najvećim izazovima (Japan prodaje više pelena za odrasle nego za bebe). Amerika ima najliberalističkiji pristup mirovinama, ljudi se moraju sami pobrinuti za sebe. Možda, kanadski i australski model (iako spadaju u liberalističke zemlje, ali imaju dobar socijalni sustav), za sada izgledaju najodrživiji i visoko socijalni (i solidarni). To je rezultat njihovog ukupnog koncepta i strategije razvoja i privlačenja useljenika.

Koliko je realno očekivati da jačanje dobrovoljnog mirovinskog osiguranja (treći stup) može znatno povećati primanja budućih umirovljenika?

HR kalendar

- 26. studenoga 1901. rođen Krsto Hegedušić
26. studenoga 1933. osuđeni hrvatski domoljubi
26. studenoga 1990. umro Bruno Bulić
26. studenoga 1994. nadbiskup Vinko Puljić postao kardinalom
27. studenoga 1678. umro Juraj Habdelić
27. studenoga 1909. rođen Stanko Vujica
27. studenoga 1922. rođen Nikola Miličević
27. studenoga 1991. – ratna zbiljanja

Pretraži hkv.hr

Search bar with Google logo and magnifying glass icon

Kontakti

KONTAKTI
Telefon Tajništva +385 (0)91/728-7044
Elektronička pošta Tajništva tajnistvo@hkv.hr
Elektronička pošta Uredništva urednistvo@hkv.hr

Svi članci na Portalu su smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr”.

Administriranje
[Odjava](#)

Mirovine **Izdvojeno** vise o visini BDP-a i politici raspodjele. Udio mirovina u BDP-u se do sada kretao (u iole socijalno (ama) izneđu 10 i 13 %. Sada se u nekim zemljama, zbog starenja stanovništva povećalo i preko tog udjela (Francuska 14 %, Italija do 16 %). Način kanaliziranja dijela BDP-a do umirovljenika može malo smanjiti troškove, ali može dovesti mirovine u velike rizike. Novac u dobrovoljne mirovinske fondove također dolazi iz „nacionalnog dohotka” i plaća radnika, tako oni ne mogu stvoriti mirovine „iz ničega”. Dobrovoljni mirovinski fondovi mogu biti dobra dopuna obveznom, državnom, mirovinskom fondu „generacijske solidarnosti” u razvijenim zemljama koje su iznadprosječno razvijene. Naime, svi fondovi koji su na tržištu kapitala oni su izloženi rizicima i špekulacijama, a mirovine su socijalna kategorija, a ne špekulativna i ne smiju se izlagati rizicima. Međutim, zbog velikog novca koji se skuplja u mirovinskim fondovima oni su meta financijskih špekulanata, koji stvaraju i promoviraju teorije da je to najbolje prepustiti njima, što je u potpunoj suprotnosti s humanim i civilizacijskim ciljem mirovinskog sustava: brige i sigurnosti za starije osobe.

U kojoj mjeri niska razina financijske pismenosti u Hrvatskoj ograničava mogućnost građana da na vrijeme započnu s privatnom štednjom za starost?

Pismenost ljudi je velika, iako većina njih nije išla u školu to učiti i ne znaju financijske termine. Na niskoj razini dohotka ljudi se snalaze na različite načine da prežive sadašnjost. Za bolju budućnost moraju preživjeti sadašnjost. Iako, možda neobrazovani, školuju djecu jer to osjećaju kao veću sigurnost i bolju budućnost i za djecu i za njih. To rade uz nizak dohodak i mali je prostor za „privatnom štednjom za starost”. Na sadašnjoj razini dohotka po stanovniku u Hrvatskoj, mislim da ispod 10 % može privatno štedjeti za starost. Preko 60 % građana bori se da održava tekući život na nekoj razini. Da je sada hrvatski BDP po stanovniku umjesto 22 tisuće eura, veći od 30 tisuća, onda bismo mogli razgovarati o različitim metodama privatne štednje za starost.

Koje bi porezne olakšice, subvencije ili drugi poticaji mogli motivirati građane da u većoj mjeri izdvajaju za treći stup ili druge oblike štednje?

Glavni utjecaj za izdvajanja u treći stup ili slično jest razina BDP-a po stanovniku ili visina dugoročno održive plaće. Porezne olakšice i drugi poticaji samo bi povećali izdvajanja već bogatijeg dijela društva koji i tako već štede. Time bi siromašni (kroz poreze) na svoj teret povećavali bogatstvo bogatih.

Treba li država aktivnije sudjelovati u edukaciji građana o važnosti štednje za starost i na koji bi to način mogla provoditi?

Preko 90 % posla, tj. politike države jest povećanje gospodarskog rasta, koji bi za idućih deset godina u Hrvatskoj trebao biti prosječno barem 7 %. To bi pokrenulo sve druge procese prema većem standardu i većim mirovinama. U tom slučaju edukaciju građana pokrenuli bi sudionici financijskog tržišta i njihova međusobna konkurencija svakodnevno bi povećavala kvalitetu edukacija. Sjetimo se samo kako su različiti špekulanti i prevaranti s ciljem izvlačenja novca od građana organizirali različite „edukacije”, naravno računajući na pohlepu ljudi i nudeći genijalne sheme za ulaganja. To je bilo iskorištavanje bijede. Rast BDP otvorio bi prostor za puno pozitivnije i kvalitetnije edukacije.

Kako ocjenjujete modele koji umirovljenicima omogućuju rad uz primanje mirovine, i bi li takvi modeli mogli biti dugoročno održivo rješenje za povećanje životnog standarda starijih?

To je dobar model. Radnicima treba osigurati pristojnu mirovinu s 65 godina i mogućnost za nastavka rada ako žele. Sadašnji model je vrlo dobar u povećanju životnog standarda starijih.

Koliko je važno da sredstva u trećem stupu i drugim oblicima štednje budu pravilno investirana, i kakve su prakse u zemljama koje ostvaruju bolje prinose?

Svako investiranje skopčano je s rizikom. Nema sigurnog investiranja, osobito na dugi rok. Da bi fondovi investirali, treba biti razvijeno kapitalno tržište (što je jedan od prvih uvjeta). U tom smislu u Hrvatskoj ne da kapitalno tržište nije razvijeno, može se reći da ne postoji. Ako naši fondovi radi neke veće sigurnosti ulažu u strane papire, tada našim „kapitalom” razvijamo strana gospodarstva, a naše gospodarstvo vapi za ulaganjima, a zbog nepostojanja sustavne ekonomske politike u Hrvatskoj to se gotovo ne isplati i tako se vrtimo u krug, govorimo o stvarima koje nisu moguće bez suvremeno organizirane države i gospodarstva, a to Hrvatska još na žalost nije.

Ako se sadašnji trendovi nastave, kako će izgledati hrvatski mirovinski sustav za 20-30 godina i što bi trebalo napraviti odmah kako bi se izbjegao kolaps sustava ili daljnje siromašenje umirovljenika?

Mirovinski sustav dio je ukupnog ekonomskog, socijalnog i financijskog, tj. društveno-ekonomskog sustava. Promjene u bilo kojem dijelu sustava bez usklađivanja s drugim dijelovima donose više štete nego koristi. Veliku štetu napravili smo 2002. godine, tadašnjom reformom mirovinskog sustava, koja je očita, a Vlada nema znanja ili snage da to promijeni. Neke zemlje nisu napravile tu grešku, neke su napravile pa su je ispravile, a Hrvatska nije. Ono što bi trebalo sada napraviti jest plan i koncept hrvatskog razvoja za pet, deset, 20, odnosno 100 godina. Izrada tog koncepta poznata je u ekonomiji i ekonomskoj politici. U okviru tog koncepta bio bi razrađen dugoročno održiv mirovinski sustav. Za početak, trebalo bi drugi mirovinski stup pretvoriti u dobrovoljni da se smanje štetne posljedice koje on i sad stvara i za postojeće mirovine i za državni proračun. Sve ostalo ovisit će o efikasnosti ekonomske strategije i politike u ostvarivanju visokog dugoročno održivog gospodarskog rasta, za koje još uvijek Hrvatska ima uvjete. Ali treba se požuriti. Ti se uvjeti svakodnevno smanjuju. Ako to ne ostvarimo, Hrvatska će postati potpuna kolonija. A onda, što nam ti nevidljivi kolonisti daju? U tom slučaju bit će svakodnevna socijalna borba za povećanje mirovina. U najgorem slučaju njihov udio u BDP-u bi se smanjivao prema 10 %. To bi bila neka granica za održavanje socijalnog mira u Hrvatskoj na niskoj razini. Vrijeme je da se probudimo.

Razgovarao: Davor Dijanović

Tekst je dio niza „Kako žive naši stari?”, a objavljen je na Portalu HKV-a u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Prenosjenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

Kako žive naši stari? (1./10.) - Razgovor s N. Nekić: Naša se epoha zadnjih stotinjak godina često odlikuje beskrajnom beščutnošću prema starima

Kako žive naši stari? (3./10.) - Razgovor s Đ. Vidmarovićem: Starije osobe prepuštene su same sebi

Kako žive naši stari? (4./10.) - Razgovor s Ivanom Bekavcem: „Vodite više računa o onima koji za to više nemaju dovoljno snage“Razgovor s Ivanom Bekavcem: „Vodite više računa o onima koji za to više nemaju dovoljno snage“

Kako žive naši stari? (5./10.) - Fortuna: "Stariji još uvijek najviše vole živjeti u vlastitom domu"

Kako žive naši stari (6./10.) - „Ne smiješ se predati!“ - Siniša Posarić o životu, radu i smislu nakon mirovine

Kako žive naši stari (7./10.) - Razgovor sa Z. Vlaićem: Za promjenu na bolje, najprije promijenimo sebe

Kako žive naši stari (8./10.) - Razgovor s D. Dalbellom: Prepoznati na vrijeme: važnost edukacije o depresiji u starijoj dobi

Kako žive naši stari (9./10.) - Razgovor s A. Lučićem: Cjeloživotno obrazovanje i digitalne vještine kao ključ dostojanstvenog starenja

Kako žive naši stari (10./10.) - rekapitulacija projekta

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

Ultra visoka razlučivost slike,s

modmodj

Kupite sada

5 days ago · 1 comment

**Američka
zdravstvena
agencija meta ...**

a day ago · 1 commen

**Lektori o sebi
drugi o njima**